door een obus gedood. [OS 020/307, n°2757 - 1920-07-28] - [BS Nieuwkerke †1914/72: Denturck Camille-Jules †1914-12-27 om 04.0 uur Ieperstraat. °Ieper 1897-06-25, landwerker gehuisvest in Waasten, ongehuwd, z.v. Denturck Isidore-Victor en Verhock (Verhoest?) Eugenie-Marie] - [IFF: niet vermeld]

Vangroenweghe Maria-Julia †, °Ingelmunster 1895-04-19; d.v. Alfons-Camiel °Emelgem 1870-07-03 x Vandeputte Rosalie, woonden in Heule, Kortrijkstraat 370. Feit*: Maria-Julia overleed aan typhuskoortsen in Boezinge op 1914-12-28. Getuige: Vandeputte Oscar, landbouwer in Boezinge, bij wie het slachtoffer werkte. In oktober 1914 en de volgende maanden, had het Frans leger zijn hoeve veranderd in een veldhospitaal, waar menig soldaat, door typhus aandegaan, overleed*. Bevestiging door Dr. Snick van Boezinge. [OS 016/229, n°3579 - 1923-04-09] - [BS Boezinge †1914/91: Vangroenweghe Marie-Julie, †1914-12-28 in het huis Vandeputte Cyriel. °Ingelmunster 19 jaar 8 maanden 9 dagen, dienstmeid in Boezinge, gehuisvest in Kortrijk. D.v. Vangroenweghe Camiel en Vandeputte Mathilde, gehuisvest in Kortrijk] - [IFF: niet vermeld]

Maertens Louis-Valentin †, °Geluwe 1914-03-03, z.v. Maertens Cyriel-Joseph en Viaene Louise-Sophie(†). Feit: *Louis viel uit de armen van zijn moeder in Geluwe op 1914-12-28 en brak zijn ruggegraat. Hij overleed ten gevolge van deze val in Geluwe op 1915-03-30.* K-16jaar: Leontine 1908, Henri 1909 en Benoit 1911. [OS 003/040, n°3511 - 1921-01-25] - [BS Geluwe †1915/55: Maertens Louis-Valentin-Cornelius, †1915-03-30 om 13.00 uur. °Geluwe 1914-03-03, z.v. Maertens Cyrille-Julien, 38 jaar, schoenmaker en Viaene Leonie-Sophie] - [IFF: Geluwe, Herdenkingspark]

Viaene Louise-Sophie †, weduwnaar Maertens Cyriel-Joseph °Geluwe 1877-02-26, schoenmaker in Geluwe, hertrouwd met Cambron Emma. Feit: *Geluwe 1914-12-28: Louise kreeg een revolverschot van de Duitse soldaat Alfons Merckx van Berlijn, 201e regiment, waardoor ze overleed op 1914-12-31*. Zie ook Maertens Louis, haar zoon die uit haar armen viel. [OS 003/040, n°3511 - 1921-01-25] - [BS Geluwe †1914/101: Viaene Leonie-Sophie-Marie, gestorven voor België, †Geluwe 1914-12-30. °Langemark 1977-08-18, 37 jaar, d.v. Henri-Désiré en Fieux (of Sieux) Caroline-Sophie. Echtgenote Maertens Cyrille-Jozef, 37 jaar, schoenmaker] - [IFF: Viaene Leonie: Geluwe, Herdenkingspark]

Lorsom Emiel †, aanvraag 2 kinderen: Lorsom Julia °Zonnebeke 1898-09-02 en Lorsom Marcel °Zonnebeke 1904-05-22, voogd is Lorsom Leopold. Beiden kinderen gaven volmacht aan Decock-Lorsom Marie-Louise. Eerdere aanvraag van 1919-12-23: aanpassing uitbetaling K-18 jaar ipv 16 jaar. K-16jaar. Feit: Emiel werd in Ieper op 1914-12-30 door een ontploffende obus gedood. [OS 107/439, n°2680 - 1924-06-05] - [IFF: niet vermeld]

Vandenabeele Petrus †, weduwe Duran Leonie °Moorslede 1862-01-30, winkelierster in Menen. Feit: Petrus werd in Geluwe in 1914 onschuldig meegenomen door een Duitse patrouille en werd in de gevangenis opgesloten in Kortrijk "*hetgeen hem zo erg aan het hert sloeg, dat hij er later ziek van werd en overleed op 1916-10-13*". *Getuige Driessens Oscar: einde 1914 (=1914-12-31) hij de Duitse overheid ten beste sprak opdat Vandenabeele, die door een Duitse patrouille was gevangen, zou vrijgesproken worden; hetgeen geschiedde. Dr. Soete verklaarde dat Vandenabeele stierf in 1916 door "hertziekte".* [OS 014/301, n°3683 - 1922-04-06] - [BS-Geluwe, †1916/47: Vandenabeele Petrus, 60 jaar, landwerker, °Geluwe 1856-06-09, z.v. Vandenabeele Ignace x Vanlerberghe Virginie. Gehuwd met Duran Leonia. Overleden 1916-10-30] - [IFF: niet vermeld]

Kindt Martha †, °Kuurne 1881-09-23, weduwnaar Beerlandt Jerome °Zonnebeke 1886-12-23 portier, woonde in Kortrijk, Zandstraat 34. Feit*: Martha werd in Ieper op 1914-12-31 gedood door vijandelijk geschut*. K-16jaar: Charles 1910, Marie-Louise 1911. [OS 002/296, n°2967 - 1920-08-12] - [IFF: echtgenote Beerlandt Jeroom.°Kuurne 1881-09-23. †Ieper 1914-12-31, 33 jaar]

EINDE 1914

Wordt vervolgd

Moord in Marseille

Jeannick Vangansbeke

Marc Gjidara zocht de waarheid rond de Ustasja aanslag op de koning van Joegoslavië waarbij ook de Franse BZ minister Louis Barthou omkwam in 1934. Hij steunde o.a. op de archieven van de advocaat van de verdediging maître Georges Desbons. Ooit bezocht ik de plaats in Montenegro waar vandaan Alexander I was vertrokken, een mooi kerkje met een plakkaat ter herinnering aan '34.

Onder invloed van o.a. Paul-Boncour koos Parijs voor de Volkenbond als het geliefde platform om voor ontwapening te pleiten, tot ongenoegen van de bondgenoten in de *petite alliance*. Hij moest Roemenen en Joegoslaven van de Franse goodwill overtuigen nadat de Servische koning samen met minister Barthou was vermoord. Louis Barthou had de regering in Parijs doen vallen en geprobeerd nog in 1934 de kleine alliantie te herstellen, nadat rechts het parlement had bestormd op 6 februari '34. Maar de moord op de Joegoslavische koning in Marseille door Kroatische *ustasja* maakte er helemaal een einde aan.

Albert Thomas, minister die al tijdens de oorlog in 1917 Fransen en Sovjets op één lijn wilde krijgen, was toen directeur van ILO, het internationaal arbeidsorgaan van de Volkenbond en probeerde sociale vrede te bekomen en Hitler te stoppen in Europa door socialisten en communisten te verzoenen. Zijn enige succes werd het Frans-Russische militaire verdrag van 1935. Hij ontving wel Lloyd George en Churchill om over steun aan de Spaanse republiek te spreken, maar daar kwam niets van in huis. Met dergelijke voorgeschiedenis kan het niet verbazen dat na WO II de kringen rondom Paul-Boncour zich hebben ingezet voor blijvende verstandhouding met de Sovjets en tegen de Koude Oorlog.

Na de moord in Marseille ontkwam 'poglavnik' (=leider) Pavelic naar Italië en na de Duitse nederlaag vluchtte hij na een aanslag op zijn leven in Argentinië, naar Spanje. De weduwe van Ante Pavelic, die in WO II de Kroatische totalitaire leider was, beheerde eveneens archieven die de auteur kon benutten, hoewel de papieren erfenis van advocaat Desbons zijn voornaamste bron was. En een zeer waardevolle overigens. Daaruit bleek namelijk dat ook de Macedonische terreur organisatie ORIM sterk betrokken was.

Zelf was Desbons steeds bepleiter geweest van een Joegoslavische federatie waarin de vier Slavische volkeren, Slovenen, Kroaten, Serviërs en Macedoniërs de buit verdeelden. We krijgen uitgebreide biografische en psychologische info over de moordenaars, Vladimir (Vlada) Tchernozemski bijvoorbeeld, een Bulgaar geboren als Velitchko Kerin maar die het Servische leger zijn geboortedorp in Macedonië zag platbranden, waarna hij in Sofia opgroeide. De lijdensweg van Marc Gjidara, om een uitgever te vinden voor zijn boek, illustreert het treurige lot van de Joegoslavische geschiedschrijving. Wie interesseert zich nog voor de terreur organisaties van toen, met de huidige actualiteit?! Maar dat ook terroristen een eigen geschiedenis hebben die hun misdaden veel begrijpelijker maken, is niet de enige verdienste van het boek. Het is ook van belang voor wie interesse heeft voor de onvermijdelijk politieke processen die volgen op politiek gemotiveerd aanslagen. Zo probeerde de regering in Belgrado de schuld in de schoenen van Hongarije en Italië te schuiven, omdat sommige generaals er Triëste of een stuk Hongaars gebied ter compensatie voor eisten. Het leidde tot manoeuvres waarbij maître Desbons zelfs uit de gerechtszaal werd verwijderd, ongezien, hoewel recent ook gezien in Brussel…. Reden te meer waarom dit boek moest worden uitgegeven en het verdient te worden gelezen…

Marc Gjidara, *L'attentat de Marseille en 1934* : Harmattan, 2026, 312 p.